

Handläggare
Johnny Ridemar
Telefon: 08 508 35 527

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 25 september 2013

Ärende 8

Yttrande över remiss Flytt av organisatorisk tillhörighet för verksamhet för frivillig återvandring

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar att remissen besvaras med hänvisning till förvaltningens tjänsteutlåtande

Charlotte Svensson
Arbetsmarknadsdirektör

Karin Eriksson Bech Thomas Lundberg
Utvecklingschef Ekonomichef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ett ärende där det föreslås att den verksamhet för frivillig återvandring som tidigare bedrivits under utbildningsnämnden överförs till arbetsmarknadsnämnden. Verksamheten för frivillig återvandring, kallat Återvandringenskontoret startades med ett fokus på re-integration primärt för återvändande till forna Jugoslavien. Återvandringenskontorets verksamhet inriktas idag på att söka projektmedel och driva konkreta projekt för att främja utvecklingen i de forna hemländerna i syfte att underlätta för den enskilde att återvända.

Arbetsmarknadsförvaltning konstaterar att Migrationsverket numera bedriver en omfattande verksamhet avseende återvändandefrågor och lämna resebidrag. Dessutom stödjer EU:s flyktingfond frivillighetsorganisationers arbete med att underlätta frivillig återvandring. Förvaltningen ställer sig tveksam till om kommunen ska bedriva återvandringens verksamhet och anser att staden bör överväga att avveckla Återvandringenskontoret i stället för att ändra den organisatoriska hemvisten. I det fall

verksamheten ska bedrivas även fortsättningsvis har förvaltningen inget att invända mot att kontoret överförs till arbetsmarknadsnämnden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av ekonomistaben i samarbete med utvecklings- och utredningsstaben.

Bakgrund

Arbetsmarknadsnämnden har mottagit en remiss från kommunstyrelsen där det föreslås att den verksamhet för frivillig återvandring som bedrivs under utbildningsnämnden överförs till arbetsmarknadsnämnden. Stadsledningskontoret anser att arbetsmarknadsnämnden är en lämpligare huvudman då nämnden inom sitt ansvarsområde har att hantera övergripande frågor om flyktingmottagandet i staden.

Verksamheten för frivillig återvandring, kallat Återvandringskontoret, har funnits sedan 1997 och startades med ett fokus på re-integration primärt för återvändande till forna Jugoslavien. Verksamheten har därefter även arbetat med flera nationer, exempelvis Iran, Irak och Somalia.

Verksamheten vid utbildningsförvaltningens Återvandringskontor inriktas idag på att söka projektmedel och driva konkreta projekt för att främja utvecklingen i de forna hemländerna i syfte att underlätta för den enskilde att återvända. Vidare söks projektmedel för att utveckla nya metoder och modeller i arbetet med enskilda återvandrare samt att sprida kunskap till andra aktörer för att, även i Sverige, underlätta för den enskilde att återvända. Återvandringskontoret har också till uppgift att befrämja huvudstadssamarbete med Sarajevo samt att bedriva insatser inom utbildningsförvaltningens avdelningar mot främlingsfientlighet och rasism.

Migrationsverket

Migrationsverket ansvarar för Återvändandefonden som stödjer organisationer och frivilligorganisationer som arbetar med återvändandefrågor. Fondens verksamhet delfinansieras av EU samt ur Migrationsverkets nationella medel för återvändande.

Migrationsverket lämnar i sin information om det årliga programmet för återvändandefonden en lägesbeskrivning rörande de tre strategiska prioriteringarna för återvändande 2013. Där redo-

gör verket bland annat för verkets arbete för fortsatt utveckling och förbättring av arbetet kring frivilligt återvändande. Migrationsverket lämnar även resebidrag till personer med uppehållstillstånd i Sverige.

Återvändandearbetet är nu ett prioriterat område hos Migrationsverket och verket arbetar fortlöpande med att förstärka och strukturera arbetet med det självmanta återvändandet. En del i det arbetet har varit den kartläggning Migrationsverket genomfört av de re-integreringsavtal som Sverige tecknat med ett antal länder. En kartläggning ska ge svar på vilka stödinsatser som återvändande personer efterfrågar samt om efterfrågade stödinsatser överensstämmer med genomförda och befintliga stödinsatser i ursprungsländerna. Arbetet med att vidareutveckla och förbättra det frivilliga återvändandet har påbörjats genom medel från Återvändandefonden.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden har i ärende till nämnden (2013-04-18, Dnr 13-613/1802) fastställt verksamhetsinriktning för de kommande fyra åren, 2014 – 2017, för frivillig återvandring.

I verksamhetsinriktningen anges att verksamheten ska:

- Underlätta återvandring
- Ge individuellt stöd för de som önskar återvända
- Ge stöd till anställda gällande återvandringsfrågor
- Samverka med myndigheter
- Fortsätta pågående verksamhet i Bosnien och Hercegovina och länder i regionen
- Fortsätta pågående verksamhet i Irak/Bagdad
- Utöka samarbetet med invandrarföreningar i frågor om återvandring
- Samarbeta med Göteborgs stad i återvandringsfrågor.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter

Staden bedriver inte längre någon operativ flyktingmottagning då den, efter beslut i Regering och Riksdag, överförts till Arbetsförmedlingen. Arbetsmarknadsnämnden har ett övergripande strategisk ansvar och svarar för stadens kontakter gentemot statliga myndigheter, departement, Sveriges kommuner och landsting (SKL) och andra samverkanspartners samt vissa frågor om vidarebosättning. Såvitt förvaltningen känner till så bedrivs heller ingen liknande verksamhet i någon av Stockholms läns övriga kommuner.

Förvaltning konstaterar att Migrationsverket bedriver en omfattande verksamhet avseende återvändandefrågor, både för de som fått ett avlägsnandebeslut och de som inryms i gruppen frivilliga återvändare. I detta arbete har Migrationsverket bland annat i uppdrag att stödja återvändande inom frivilliga återvändargruppen med medel via den så kallade Återvändarfonden.

Migrationsverket har också avsatt särskilda statliga medel för att stötta enskildas återvandring genom att fördela projektmedel till ett antal organisationer och frivilligorganisationer som Röda korset/Röda halvmånen med flera. Migrationsverket ger också bidrag till resekostnader om maximalt 40 000 kronor per familj vid återvandring.

Mot bakgrund av att Migrationsverket nu bedriver ett omfattande arbete med frågan anser förvaltningen att staden bör överväga att avveckla återvandringkontoret. Förslagsvis bör återvandringens verksamheten bli föremål för en utredning, Inom ramen för den bör statsledningskontorets juridiska avdelning klargöra om och hur verksamheten kan anses ligga inom den kommunala kompetensen. I avvaktan på utredningens resultat bör ingen organisatorisk förändring ske. I det fall en avveckling föreslås bör den ske inom utbildningsförvaltningen.

Först om slutsatsen istället blir att återvandringens verksamhet ska bedrivas av staden blir frågan om verksamhetens organisatoriska placering aktuell. I det fallet kan det vara lämpligt att flytta Återvandringkontoret från utbildningsnämnden till arbetsmarknadsnämnden.

Bilagor

1. Flytt av organisatorisk tillhörighet för verksamhet för frivillig återvandring – tjänsteutlåtande från stadsledningskontoret daterat 2013-0619
2. Återvandringkontoret – stöd till frivillig återvandring, informationsblad
3. Rapport om frivillig återvandringens verksamhet januari 2010 – dec 2012. Utbildningsförvaltningen daterat 2013-01-25
4. En dag ska jag återvända – Information till dig som har återvandringplaner, information från Återvandringkontoret
5. Resebidrag för att flytta till ett annat land. Migrationsverkets hemsida www.migrationsverket.se.